

Rechten van kinderen en jongeren bij een medische behandeling

Uw kind is in behandeling bij Lucertis Kinder- en Jeugdpsychiatrie. Een belangrijke start van de behandeling is dat u en uw kind met de hulpverlener bespreken wat de behandeling inhoudt en wat de beoogde resultaten zijn. Dit zijn de behandeldoelen en behandelafspraken die worden vastgelegd in het behandelplan. Naast deze praktische inhoudelijke informatie rondom een behandeling, is het ook handig om te weten welke wet- en regelgeving ten aanzien van een medische behandeling van kinderen in Nederland wordt gehanteerd. In deze brochure gaan wij ervan uit dat u als ouder het wettelijk (ouderlijk) gezag hebt over uw kind. Als dat niet het geval is, is het recht van de niet gezagsdragende ouder beperkt tot feitelijke informatie over de gezondheidstoestand van uw kind, als u daar zelf om verzoekt. Ouders hebben het gezamenlijke gezag over hun kinderen. Dat betekent dat u beiden dezelfde rechten hebt. In geval van echtscheiding wordt uw kind vaak door een van u beiden voor behandeling aangemeld. In dat geval hebt u als ouder die behandeling vraagt voor uw kind, de plicht om de andere ouder te informeren, zodanig dat deze in kan stemmen met de aanmelding en behandeling. Pas nadat van beide ouders toestemming is verkregen kan de behandeling starten. In deze brochure treft u ook informatie aan over toestemming en informatieverstrekking aan gescheiden ouders met gedeeld ouderlijk gezag en informatie over toestemming en informatieverstrekking aan gescheiden ouders met 1 ouder gezag.

Privacy en het medisch dossier

Wij zijn verplicht een dossier bij te houden waarin we de gegevens van het kind of de jongere, onze bevindingen en de voortgang van onderzoek en behandeling vastleggen. De Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO),

de Wet Bijzondere opnemingen in psychiatrische ziekenhuizen (Bopz) en de Wet Bescherming Persoonsgegevens (WPB) bepalen samen hoe dit moet gebeuren. Het medisch dossier is alleen toegankelijk voor medewerkers van Lucertis die met de behandeling van het kind of de jongere te maken hebben. Na het afsluiten van de behandeling wordt het dossier opgeborgen en vijftien jaar bewaard. Na afloop van de behandeling bestaat de mogelijkheid om het medisch dossier te laten vernietigen.

Wilt u meer weten over hoe wij met de gegevens van onze cliënten omgaan? Vraag dan naar ons privacyreglement.

De Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO)

De rechten van cliënten zijn vastgelegd in de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst (WGBO). Voor kinderen en jongeren gelden specifieke rechten. De wet onderscheidt drie leeftijdsgroepen:

- kinderen tot 12 jaar;
- jongeren van 12 tot 16 jaar;
- jongeren vanaf 16 jaar.

Voor iedere leeftijdsgroep gelden aparte rechten. Hieronder wordt informatie gegeven over de belangrijkste rechten.

Rechten voor kinderen tot 12 jaar

Kinderen tot twaalf jaar mogen niet zelf beslissen. De ouders moeten toestemming geven voor onderzoek en behandeling van hun kind. De ouders worden volledig geïnformeerd om een goede beslissing over de behandeling van hun kind te kunnen nemen. Toch begrijpen kinderen vaak goed wat er met hen gebeurt. Daarom is het van belang dat de hulpverlener en de ouders het kind zoveel mogelijk betrekken bij besluiten en de behandeling. Voor het kind is een duidelijke en begrijpelijke uitleg nodig. Zo weet het kind wat er gaat gebeuren en kan het beter meewerken.

Inzage in het medisch dossier

De ouders hebben recht op inzage in het medisch dossier van hun kind. Zij kunnen een kopie krijgen van (een gedeelte van) het dossier. Inzage zal meestal samen met de hulpverlener plaatsvinden, deze kan dan meteen uitleg geven. Wanneer inzage niet in het belang van het kind is, mag de hulpverlener de inzage weige-

ren. De hulpverlener mag kinderen onder de twaalf jaar niet zelf inzage verlenen. Wel kunnen de ouders het dossier in hun bijzijn aan hun kind laten lezen.

Rechten van jongeren van 12 tot 16 jaar

Jongeren in de leeftijd van twaalf tot zestien jaar weten vaak heel goed wat ze willen. Bij medische behandelingen wordt hun mening dan ook serieus genomen. Zowel de jongere als de ouders moeten toestemming geven voor een behandeling. De jongere en de ouders hebben het recht om volledig geïnformeerd te worden. De hulpverlener moet de informatie zo geven dat de jongere en de ouders het kunnen begrijpen. Als de jongere niet wil dat zijn ouders worden geïnformeerd, kan de hulpverlener hiermee in uitzonderlijke gevallen akkoord gaan. De hulpverlener zal echter in alle gevallen proberen de ouders erbij te betrekken.

Inzage in het medisch dossier

Zowel de jongere als de ouders kunnen inzage krijgen in het medisch dossier. Zij kunnen een kopie krijgen van (een gedeelte van) het dossier. De jongere kan bezwaar maken tegen inzage door (een van) de ouders. De hulpverlener kan hiermee in uitzonderlijke gevallen akkoord gaan. De hulpverlener draagt er dan zorg voor dat dit bezwaar wordt vastgelegd in het dossier. Als de hulpverlener de jongere verstandig genoeg acht, zal hij/zij toestaan dat de jongere alleen het dossier inziet. De hulpverlener zal echter in alle gevallen proberen de ouders erbij te betrekken.

Rechten van jongeren vanaf 16 jaar

Vanaf 16 jaar mogen jongeren zelf beslissingen nemen over hun medische behandeling. Zij hebben dezelfde rechten als volwassenen. Een jongere moet zelf toestemming geven voor een behandeling. De jongere heeft daarbij het recht om volledig geïnformeerd te worden. Toestemming van de ouders is niet meer nodig. De hulpverlener heeft een inspanningsverplichting om de ouders te informeren in het belang van de behandeling van het kind. Het is mede afhankelijk van de wens van de jongere of ouders al dan niet geïnformeerd mogen worden.

Indien uw kind een licht verstandelijke beperking heeft en niet wilsbekwaam is bent u als ouder genooddaakt om als wettelijk vertegenwoordiger op te kunnen treden.

Inzage in het medisch dossier

De jongere kan zelf inzage in het medisch dossier vragen. Hij kan ook een kopie van (een gedeelte van) het dossier krijgen. De ouders hebben geen recht dit dossier in te zien, tenzij de jongere hiermee instemt.

Toestemming en informatieverstrekking aan gescheiden ouders met gedeeld ouderlijk gezag

Indien er sprake is van gedeeld ouderlijk gezag betekent dit dat beide ouders wettelijk vertegenwoordiger van hun kind zijn. Beiden moeten toestemming geven voor de behandeling van hun minderjarige kind. Beiden hebben recht op informatie over de behandeling en de gezondheidstoestand van hun kind.

Uw kind is jonger dan 12 jaar

Wij vragen u als aanmeldende ouder naar de gezagssituatie en de naam en het adres van de andere ouder. Bij voorkeur willen wij met beide ouders en het kind waar het om gaat het intakegesprek houden. Heeft een van de ouders daar bezwaren tegen? Dan bieden wij ouders ieder een eigen intakegesprek aan. Wij sturen een schriftelijke bevestiging van de uitnodiging aan beide ouders. Bij een blijvende weigering om de andere ouder te betrekken kan de behandeling nog niet starten. Wij kunnen ouders een motiverend vervolgesprek aanbieden. Na het intakegesprek volgt een bespreking in het aanmeldteam. Over de resultaten van de besluitvorming wordt u geïnformeerd. Indien nodig kan namens het aanmeldteam een zorgmelding worden gedaan bij Bureau Jeugdzorg.

Uw kind is tussen de 12 en 16 jaar oud

Zowel de ouders als het kind moeten hun toestemming geven voor de behandeling. U beslist niet meer alleen, uw kind beslist mee. Wanneer uw kind weloverwogen een behandeling blijft wensen, of wanneer het schadelijk voor uw kind zou zijn om geen behandeling aan te bieden, dan kan uw kind zonder toestemming van een of beide ouders bij ons in behandeling komen. Ook bij deze leeftijd van uw kind heeft het onze voorkeur dat beide ouders en het kind naar het intakegesprek komen. Indien een van de ouders of uw kind daar bezwaren tegen heeft, dan bieden wij een apart intakegesprek aan. Uw kind mag aangeven met welke ouder het mee wil komen voor het intakegesprek. Uw kind kan apart een intakegesprek aangeboden krijgen. Wij sturen een schriftelijke bevestiging van de

uitnodiging aan elke ouder en indien gewenst ook aan uw kind. Weigert een van de ouders of uw kind om de andere ouder om toestemming te vragen voor de behandeling? Dan bieden wij u een motiverend vervolgesprek aan. Daarna volgt bespreking in het aanmeldteam. Bij een blijvende weigering zal afgewogen worden wat in het belang van uw kind is. Indien nodig kan namens het aanmeldteam een zorgmelding worden gedaan bij Bureau Jeugdzorg.

Uw kind is 16 jaar of ouder

Als uw kind 16 jaar of ouder is en goed over zijn/haar situatie kan oordelen, dan heeft hij/zij geen toestemming van de ouders nodig voor een behandeling. In de loop van een behandeling kan beoordeeld worden of inschakelen van de ouders in het belang van de jongere is. In dat geval kunnen met de jongere motiverende gesprekken worden gevoerd.

Toestemming en informatieverstrekking aan gescheiden ouders met 1 ouder gezag

Indien er sprake is van 1 ouder gezag betekent dit dat 1 van de ouders de wettelijke vertegenwoordiger van het kind is. Deze ouder geeft toestemming om het kind in behandeling te nemen. Dit is de ouder die het kind kan aanmelden. De niet-gezagdragende ouder is geen wettelijke vertegenwoordiger van het kind. Deze ouder beslist niet mee over de behandeling. De niet-gezagdragende ouder heeft het recht om ons te verzoeken informatie te geven over de behandeling van het kind. Voor het geven van deze informatie is geen toestemming nodig van de gezagdragende ouder. De niet-gezagdragende ouder heeft toestemming nodig van de gezagdragende ouder om inzage in het dossier te krijgen.

Uw kind is jonger dan 12 jaar

Onze hulpverlener zal u vragen naar de gezagssituatie en hiervan aantekening maken. Wij vragen de aanmeldende ouder om de andere ouder zelf te informeren over de aanmelding bij Lucertis. Wij vragen de medewerking van de gezagdragende ouder om, indien beschikbaar, het adres van de andere ouder te verstrekken, zodat wij de algemene brief van aanmelding en de brochure kunnen versturen. Indien de aanmeldende ouder medewerking weigert is dit geen reden de aan-

melding te staken. De niet-gezagdragende ouder heeft toestemming nodig van de gezagdragende ouder om inzage in het dossier te krijgen.

Uw kind is tussen de 12 en 16 jaar oud

Het aangemelde kind moet mee beslissen over het geven van informatie aan de andere ouder. Wordt de toestemming geweigerd? Dan volgt bespreking in het aanmeldteam. In de besluitvorming in het aanmeldteam wordt afgewogen wat in het belang van uw kind (de jongere) is. Als het belang van uw kind of de vertrouwensrelatie met onze organisatie wordt geschaad door informatie te verstrekken aan de niet-gezagdragende ouder, dan wordt aan deze ouder geen informatie verstrekt. De algemene privacyregel is dat uw kind uitdrukkelijk kan vragen om geen of beperkt informatie te verstrekken aan ouder(s). In de loop van de behandeling zal bij evaluatie steeds nagegaan worden of de gezagssituatie ongewijzigd is.

Uw kind is 16 jaar of ouder

Als uw kind 16 jaar of ouder is en goed over zijn/haar situatie kan oordelen dan heeft hij/zij geen toestemming van de ouders nodig voor een behandeling. In de loop van een behandeling kan beoordeeld worden of inschakelen van de ouders in het belang van de jongere is. In dat geval kunnen met de jongere motiverende gesprekken worden gevoerd.

Meer informatie

Als u vragen heeft na het lezen van deze folder, dan kunt u deze stellen aan uw hulpverlener. De website www.jadokterneedokter.nl geeft op een speelse manier informatie over rechten voor kinderen en jongeren

www.lucertis.nl

